

# Lelijk eendje omgetoverd tot prachtige muziekzaal



Het oude afgestompte balkon werd door Engelse specialisten van halfronde uitelenden voorzien.

In de Stadsgehoorzaal klinkt vlak voor de opening nog een symfonie van boer- en hamergeluiden. Het zijn de laatste loodjes van de verbouwing die een jaar heeft geduurd en zeven miljoen gulden heeft gekost. Op zaterdag 12 oktober is de officiële opening en een dag later zwaaient de deuren voor het publiek open.

Het meest opvallende tijdens de verbouwing was de sloop van de dichte besloten gevel achter de zaalengang. De oorspronkelijke negen entree-deuren met de karakteristieke bogen werden in oude luister hersteld. Maar daarachter gebeurde ook van alles. Een nieuwe hal, nieuwe stoelen, nieuwe kleuren, een sterrenhemelplafond. Het lelijke eendje, met z'n troosteloze interieur en krakemakige stoeltjes, is omgetoverd in een goed geoutilleerde muziekzaal.

„Een gebouw waar publiek en de mensen die er moeten werken en optreden, graag komen,” zegt architect Kees Spanjers (van architectenbureau Zaanen & Spanjers) over het doel wat hem voor ogen stond. Dat wil zeggen dat naast behoud en conservering, van onder meer de eind-negentiende eeuwse gevel in neo-renaisancesstijl, openheid en comfort belangrijke uitgangspunten waren. Maar wie denkt dat de Stadsgehoorzaal daarom een luxe muziekgebouw is geworden heeft het mis. „Van het grootste gedeelte van die zeven miljoen ziet het publiek niets terug,” aldus de architect. „Het meeste geld is gaan zitten in technische en andere noodzakelijke verbeteringen, zoals de plaatsing van een dristal lichtbruggen, het 'up to date' maken van de technische installatie, de geluidsisolatie en, niet te vergeten,” zegt Spanjers, „de kachel brandt weer.” Veel aandacht is ook uitgegaan naar de ruimtes achter de schermen. De optredende artiesten hebben een betere opgang gekregen naar het podium, waarbij zij niet meer het publiek in de gang hoeven te doorkruisen. Onder de begane grond is het aantal kleedkamers en douches uitgebreid en verbeterd, hoewel ze door de lage plafonds en het gebrek aan daglicht nog altijd enigszins claustrofobisch werken.

Het publiek komt binnen in een hal die door het sloop van de dichte voorgevel een stuk lichter en opener is geworden. In deze entreehal bevindt zich het nieuwe Uitbureau waar naast kaartjes voor de concerten in de Stadsgehoorzaal ook die voor voorstellingen in de Leidse Schouwburg te koop zijn.

Het interieur van de grote zaal heeft een aantal belangrijke veranderingen ondergaan. Door het verdiepen van de zaal en het (flexibele) tribunesysteem is het zicht op het podium aanmerkelijk verbeterd. Op tamelijk eenvoudige wijze kan de olopende concertzaal worden omgebouwd tot een (bal)zaal met een vlakke vloer. De in de jaren zestig aangebrachte tonnellijst is verwijderd waardoor de oorspronkelijke eenheid van podium en zaal is hersteld en het podiumoppervlak is vergroot.

Onder het plafond is de theatertechniek aangebracht. Omdat het publiek dat meestal liever niet ziet is het plafond donker geschilderd en is onder de lichtbruggen een sterrenhemel van lampjes gemaakt.

Om de grote zaal loopt als vanouds een gang waarvan vooreen het achterste gedeelte gesloten was. Door deze afsluiting ongedaan te maken, kan het publiek straks in de passas uitgebreid flaneren. Het dringen in de foyer om een kopje koffie te bestellen behoort ook tot het verleden. Er wordt op meerdere plaatsen rond de grote zaal kaffe geschonken.

De verlichting in de hal en de gangen en het materiaalgebruik van de diverse vernieuwde delen is uiterst sober. Lambriseringen en de balies in de entreehal zijn van eenvoudig meubelplaat, onderbroken door messing strips. Opmerkelijk is wel het kleurgebruik. In de zaal nog geschilderd in zachte groentinten, de stoelen op de



**Architect Kees Spanjers:**  
*'Meeste geld is gaan zitten in technische verbeteringen'*

bloonde houten vloeren hebben een opvallend paars bekleeding. Ook de gangen en trappen vallen op door paarse tapijten, maar ogen door de lichte wanden een stuk frisser.

Op de verdieping is een aantal kleinere zaaltjes opgeknappt, waaronder de Franse EWR-zaal (voorheen de Breezaal) aan de voorkant van het gebouw. Akustisch is het evenwel niet mogelijk om tegelijkertijd in de grote zaal en de EWR-zaal een concert te houden zodat de bouw van een nieuwe, kleine concertzaal naast het oude gebouw wenselijk is.

Architect Kees Spanjer is gelukkig met het resultaat van de verbouwing, maar wie diep in zijn hart kijkt, weet dat hij eigenlijk vijftien miljoen nodig had. „We zijn gekomen met een plan van tien miljoen en uiteindelijk is het een plan geworden van zeven miljoen gulden.” Het resultaat is een functioneel gebouw waarin tal van zaken zijn verbeterd, maar Spanjer maakt er geen geheim van dat hij naast geld voor een tweede zaal ook graag wat extra financiële ruimte had gehad voor een fraaiere inrichting.



De nieuwe zaal; het lelijke eendje werd een sjieke muziekzaal.

De hal waarin de negen entree-deuren met karakteristieke bogen in oorspronkelijke staat werden hersteld.



De fraai verlichte trap.



Paarse stoelen en koperen balustrades in de grote zaal. De stoelen op het balkon zijn voorzien van hoge rugleuning opdat niemand naar beneden kan vallen.



Een sterrenhemel aan het plafond.



Een blik op de nieuwe gang die in tegenstelling tot vroeger geheel rondom de zaal loopt.